

Самбірська гімназія №3 ім. Володимира Юричка

ГОТОВНІСТЬ ДО ШКІЛЬНОГО НАВЧАННЯ

Психолог Левицька О.М
Соц.педагог Торган М.Б

ГОТОВНІСТЬ ДИТИНИ ДО ШКІЛЬНОГО НАВЧАННЯ (ШКІЛЬНА ЗРІЛІСТЬ)

рівень морфологічного, функціонального, психічного та соціально-психологічного розвитку дитини, при якому вимоги систематичного навчання не будуть порушувати її здоров'я

ФІЗІОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ:

- відповідність віку росту, ваги, об'єму грудей, тону м'язів, пропорцій тіла, стану шкіри;
- стан зорового та слухового аналізаторів;
- загальний стан здоров'я;
- стан ЦНС;
- тонка моторика як готовність руки до точних та дрібних рухів

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ГОТОВНІСТЬ:

- пізнавальна активність;
- розвиток пізнавальних психічних процесів (сприйняття, пам'яті, мислення, уваги, уяви);
- загальна обізнаність;
- сформованість пасивного та активного словникового запасу

ЕМОЦІЙНО- ВОЛЬОВА ГОТОВНІСТЬ:

- відносна саморегуляція;
- відносна емоційна стійкість, зменшення імпульсивних реакцій;
- відносна стійкість до стресу;
- вміння ставити мету, приймати рішення;
- вміння самостійно виконувати завдання за наочним прикладом

ОСОБИСТІСНА ГОТОВНІСТЬ:

- потреба у спілкуванні;
- сформованість навичок спілкування з однолітками та дорослими;
- позитивна самооцінка;
- Відсутність особистісної тривожності

ФІЗІОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ

- відповідність віку росту, ваги, об'єму грудей, тону м'язів, пропорцій тіла, стану шкіри;
- стан зорового та слухового аналізаторів;
- загальний стан здоров'я;
- стан ЦНС;
- тонка моторика як готовність руки до точних та дрібних рухів

Розвиток значимих для школи психологічних функцій

- ◆ Розвиток дрібних м'язів руки (рука розвинена добре, дитина впевнено володіє олівцем, ножицями);
- ◆ Просторова організація, координація рухів (уміння правильно визначати вище – нижче, вперед – назад, вправо – вліво);
- ◆ Координація в системі око – рука (дитина може правильно в зошит перенести простий графічний образ – узор, фігуру - сприйнятий зорово на відстані (наприклад з книг);

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ГОТОВНІСТЬ

- пізнавальна активність;
- розвиток пізнавальних психічних процесів (сприйняття, пам'яті, мислення, уваги, уяви);
- загальна обізнаність;
- сформованість пасивного та активного словникового запасу

ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВА ГОТОВНІСТЬ

- відносна саморегуляція;
- відносна емоційна стійкість, зменшення імпульсивних реакцій;
- відносна стійкість до стресу;
- вміння ставити мету, приймати рішення;
- вміння самотійно виконувати завдання за наочним прикладом

Особистісна готовність

- потреба у спілкуванні;
- сформованість навичок спілкування з однолітками та дорослими;
- позитивна самооцінка;
- відсутність особистісної тривожності

Психологічна готовність (мотивація до навчання)

- ◆ Бажання навчатись, розуміння важливості та необхідності навчання, прояв вираженого інтересу до нових знань.
- ◆ Уміння слухати вчителя та виконувати завдання (навіть не завжди цікаві).
- ◆ Уміння спілкуватись з однолітками і дорослими (легко вступатив контакт, не проявляти агресію, знаходити вихід з проблем спілкуванняч, визнавати авторитет дорослого).
- ◆ Певний рівень розвитку мислення, пам'яті, уваги.

Розвиток значимих для школи психологічних функцій

- ◆ Розвиток логічного мислення (здатність знаходити схоже та відмінне порівнюючи різні предмети, вміння правильно поєднувати предмети в групи на основі спільних суттєвих ознак);
- ◆ Розвиток довільної уваги (здатність утримувати увагу на роботі, що виконується, протягом 15-20 хвилин);
- ◆ Розвиток довільної пам'яті (здатність до опосередкованого запам'ятовування: поєднувати матеріал, що запам'ятовується, з конкретним символом /слово-картинка або слово – ситуація/).

Мисленнєва готовність

- ◆ Найважливіші показники – це розвиток мислення та мови.
- ◆ Корисно вчити дитину робити нескладні судження, висновки, використовуючи слова: “тому що”; “якщо, то”; “тому”.
- ◆ Діти повинні задавати питання. Це дуже корисно. Мислення завжди починається з питання. Неможливо заставити думати, якщо просто сказати “подумай”.
- ◆ Мова – це основа навчального процесу. Особливо важливо володіння монологічним мовленням. Для дитини це – переказ. Після читання дитина повинна відповісти на декілька питань по змісту або переказати текст.
- ◆ Особливу увагу слід звернути на орієнтування в просторі. Чи правильно дитина розуміє та вживає в мові епрійменники та поняття: вище, нижче, на, над, під, знизу, зверху, між, перед, за, попереду від..., позаду від..., ближче, далі, лівоЮ право, лівіше, правіше, ближче всього до..., найдалше від ... і т.д.

Важливий не об'єм знань, а якість

- ◆ Важливо вчити не читати, а розвивати мову. Не вчити писати, а створювати умови для розвитку дрібної моторики руки.
- ◆ Для повноцінного розвитку дошкільнику необхідно спілкуватись з однолітками, дорослими, грати в розвивальні ігри, слухати читання книг, малювати, ліпити, фантазувати.
- ◆ Чим більше дитина буде залучена в підготовку до школи, обговорення майбутнього, тим легше їй буде в неї включитись.
- ◆ Щоб дитина уміла слухати вчителя, звертайте увагу, як вона розуміє ваші словесні інструкції та вимоги, які повинні бути чіткими, доброзичливими, небагатослівними, спокійними.
- ◆ Не лякайте дитину майбутніми труднощами в школі!
- ◆ Перед школою та під час навчання слід перевіряти зір та слух дитини.

Підготовка до читання:

- ◆ 6-річна дитина повинна знати **всі печатні букви алфавіту**, але більшість можуть читати злитно склади, а деякі – цілі тексти.
- ◆ Не дивлячись на таку різну підготовку, всі діти **втомлюються від процесу читання дуже швидко**. Чередуйте це заняття з відпочинком. Нехай дитина “покривляється” перед дзеркалом”, вимовляє чітко і голосно звуки, роздільно і плавно. Це розвиває артикуляційний апарат.

Підготовка до письма:

Ручку дитина повинна брати правильно і розігрітими пальцями. Замініть розкраски обведенням по трафарету і штриховкою. Лінія повинна бути направлення зверху вниз, справа вліво, а якщо вона крива, то проти часової стрілки. Відстань між лініями – 0,5 см – це основний принцип нашого письмового алфавіту. Діти також втомлюються від таких занять, як і від читання.

Підготовка до граматики:

- ◆ Дитина може легко виділити в слові заданий звук, назвати в слові всі звуки по порядку. Вчіть дитину не плутати **букву зі звуком!** (Звук ми чуємо, букву пишемо). В тексті вона також може назвати кількість речень. Вона уміє відповідати на питання “хто”, “що” і сама їх задавати. Дитина 6-7 років здатна **розділити мову на окремі граматичні одиниці.** Заохочуйте її спостерігати, порівнювати, виправляти, уточнювати своє мовлення. Спілкуйтесь з нею!

Підготовка до математики:

- ◆ Успішність з цього предмета залежить від уміння **рухатись в тривимірному просторі**. Допоможіть дитині вільно володіти такими поняттями:
- ◆ “вгору – вниз”, “вправо – вліво”, “прямо, по колу, навскоси”, “більше-менше”, “сташе-молодше”, “горизонтально – вертикально”, і т.д., **поєднувати предмети за одною ознакою, порівнювати, рахувати в межах 10.**

Згідно з програмою дитячого садка дитина, що йде в 1 клас, повинна:

- ◆ Знати своє прізвище, ім'я, домашню адресу, імена членів родини.
- ◆ Знати пори року, назви місяців, днів тижня, уміти розрізняти кольори.
- ◆ Уміти перераховувати групи предметів в межах 10.
- ◆ Уміти збільшувати або зменшувати групу предметів на задану кількість (розв'язувати задачі з групами предметів), урівнювати багато предметів.
- ◆ Уміти порівнювати групи предметів – більше, менше чи дорівнює.
- ◆ Уміти поєднувати предмети в групи: меблі, транспорт, одяг, взуття, рослини, тварини і т.д.

За програмою дитячого садка дитина, що йде в 1 клас, повинна:

- ◆ Уміти знаходити в групі предметів зайвий (наприклад із групи “одяг” виключити квітку).
- ◆ Уміти висловлювати свою думку, побудувавши закінчене речення.
- ◆ Мати елементарну учву про оточуючий світ: про професії, предмети живої та неживої природи, про правила поведінки у громадських місцях.
- ◆ Мати прсторові уявлення: право-ліво, вгору-вниз, під, над, через, з-під чогось.
- ◆ Уміти культурно спілкуватись з іншими дітьми. Слухати дорослих і виконувати їх розпорядження.

Як бути, коли дитина ліворука, а більшість дітей пише правою рукою?

- ◆ Ні в якому разі не йдуть проти природи і не переучуйте дитину. Це може викликати серйозні порушення здоров'я. Наслідки переучування ліворуких дітей найчастіше мають психоневрологічний характер: порушення сну, підвищена збудливість.

Наслідки інтелектуальної НЕГОТОВНОСТІ

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА НЕГОТОВНІСТЬ

**НЕУСПІШНІСТЬ
НАВЧАЛЬНИХ
ДІЙ**

**НИЗЬКІ
ОЦІНКИ**

**НИЗЬКИЙ
РІВЕНЬ
МОТИВАЦІЇ:
ТЕ, ЩО НЕ
ВИХОДИТЬ,
ДИТИНА
РОБИТИ НЕ
ХОЧЕ**

**НЕМОЖЛИВО
ЗРОЗУМІТИ І
ВИКОНАТИ
ВИМОГИ
УЧИТЕЛЯ**

Ознаки особистісної неготовності :

- ◆ Дитина більше цікавиться грою;.
- ◆ Проявляючи дитячу безпосередність, діти на уроці відповідають одночасно, не піднімають рук і перебивають один одного.
- ◆ Включаються в роботу тільки тоді, коли вчитель звертається до них особисто.
- ◆ Порушують дисципліну. Маючи завищену самооцінку, ображаються на зауваження вчителя.

**ДИТИНА
ГОТОВА
ДО
ШКОЛИ**

**Має достатній
словниковий
запас**

**Уміє будувати
розширені
речення**

**Має достатньо
розвинену
довільну увагу**

**Рівень фізичного
розвитку
відповідає віку**

**Розвинена тонка
моторика руки**

**У неї розвинена
образна пам'ять**

**Здатна
зосередитись на
одному
навчальному
завданні**

Фізичний розвиток

Поради батькам:

- ✚ грайте в рухливі, спортивні ігри;
- ✚ облаштуйте в квартирі спортивний куточок;
- ✚ катайтеся разом з дітьми на санчатах, ковзанах, лижах; велосипедах, роликах; грайте у бадмінтон, теніс, футбол, баскетбол, хокей; з м'ячем; стрибайте на скакалці; плавайте та грайте на воді;
- ✚ беріть участь разом з дітьми у проведенні свят, розваг, днів здоров'я, зборах, конференціях, лекціях з питань здоров'я, фізичного виховання дітей, організованих у дошкільних установах.

Пізнавальний розвиток

Поради батькам:

- ✚ збагачайте обізнаність дитини новою інформацією
- ✚ пізнавайте, досліджуйте світ разом з малюком:
  - ✚ обговорюйте,
  - ✚ читайте,
  - ✚ експериментуйте та ін.
- ✚ залучайте дітей до активної участі у підготовці родинних подій
- ✚ на прикладі власної активної життєвої позиції

вчить малюків
усвідомлювати себе як
відповідальну особистість

у світі природи,

людину серед інших у суспільстві

Поради батькам:

**Пізнавальний
розвиток**

разом з дитиною:

- ✚ подорожуйте,
- ✚ частіше бувайте на природі,
- ✚ відвідайте зоопарк, ботанічний сад,
- ✚ здійсніть екскурсії до музеїв,
- ✚ ходіть на вистави дитячих театрів, дійства громадських свят, виставки квітів, тварин;
- ✚ колекціонуйте,
- ✚ майструйте тощо
- ✚ вчіть дитину висловлювати власну думку на основі розумових висновків;
- ✚ залучайте дітей до догляду за рослинами та тваринами
- ✚ виховуйте почуття вдячності до праці інших людей, бережливого ставлення до природи, речей.

Бажаємо успіхів!

